

SZABOLCS

POLITIKAI LAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 korona.

Egyes szám 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer, szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

Schlichter Gyula.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

IV. ker., Vasuti-ut 17.

Lapunk a bel- és külföld minden nagyobb városában képviselve van.

A bedobott szavazati jog.

Irta: Mándoky Lajos.

A mi a nemzet vágyainak az imperializmus, az az uralkodókének a tyranizmus. Mindkettő segédereje a jogok kiterjesztése és a világszabadság felséges eszméje a népszavazással juthat a fertőbe is, amint jutott is már. Forradalmat csak tagadásba vett jogok, avagy az elnyomottság bilincsei eredményezhetnek. — A „kenyeret és jogot“ utcai kiabálására mindig volt csöcselék és lesz is, azon különbséggel, hogy a mai nemzetközi szocializmus köpenybe öltözik és „le a cifra ronggyal“ mámoros ordítása közben észre sem veszi, hogy a sörkert gőzében ő egy más színű rongyra esküszik, de a melyhez őt érzése nem, csak zsarnoki vágyai kötik. Az új zsarnoktól a polgári társadalom nem fél, de tulozza erejüket. Nem fél, mert nem zárkózik el a jogkiterjesztéstől, mely a képzelt boldogtalanságnak orvosa lesz. Mi a jogkiterjesztésben erősségünket keressük, ők gyöngítésünket remélik. A polgári társadalom is csak azon köztulajdon képező jogot védi, melynek részesei óhajtanak lenni ők is, kiket oly nagyszerűen sikerült a munkátlanság, a henyelés bajnokainak a kitagadottság, a jogfosztottság,

az osztályuralom, a tőke zsarnoksága, a gyárkérmény füstje alatt szervezni. S ha valaki, úgy az eszmék harcosainak igazi gunyjai ez „éhező“ éneklők, kiknek a tarsolyában van a mult és jövő minden bajának ellenszere.

A munkáspénztárak kegydíjasai, a fegyház bölese, a rovott multjukban diccsők, a kormányoktól lefényképezettek kezét szorítanak rettegett főnökükkel és a jogkiterjesztés reményének látszatát mint készpénzt dobják hadsoraikba és többé nem éhesek. Óh, ha az éhség csak ettől függne, dugjuk gomblyukukba a piros szegfü mellé a szavazati jog okmányát és legyenek boldogok! De nem az a valóság nótája. A szociális bajok egész sorozatának munkája fekszik a nemzeti pártok programjában, mit mindnyájan valószínűsítenek, hiszen ez az igaz tartalom, melynek teljessége megéretté teszi a szavazati jogot, de az általánosság nem jelent és nem jelenthet mindenkire és ez, de minden más körülmény a gyomrukra dolgozóknak igazolhatja, hogy komédiázik velük Kristóffy ur. A korlátlanosság, az általánosság elvét úgy értelmezni, mint hű szövetségársuk teszi, biztosíték csak oly lovagoknak, kik elősködnék mint alsórendű férgék. A ki a jognak hive, aki piszkos szívében egy

világ képét hordja, hogyan hozhatja kapcsolatba a meglévő jog gátlását a még csak megszerezhetővel? Minő összefüggés van a szavazati jog és nemzeti nyelvű hadsereg között? Megváltó Bokányi, Izsák és Jakab barátjaival egyetemben, igen, a társaság kiegészítő részével a megsemmisítő Józseffel együtt tisztelni látszik a különös sajátosságokat mert a nyelvet egyelőre míg e földön minden ember meg nem némul, figyelembe veszi, mely nem lehet akadály a jogok szerzésének és kivételt csak e jó magyar népre tesznek, melynek tagjai volnának pedig ők is. Vagy talán van már nemzetközi állampolgárság is, melynek hivatalos nyelve a német. Mért nem törnek a német szocialisták anyanyelvükre? Próbálnak csak! Megmutatnák az utirányt nekik, mely bizonyára ide, hazánkba vezetne, mert itt van az izgatók eldorádója. „A parlament a zsarnokod, — mondja a császári szolga, — azt rázd le magadról és én császárom nevében ígérem, hogy felszabadítlak! A romanticizmus utópiája szált fejünkre és ölelkezik a császári fény az utca sarával és a sár feled, hogy tegnap a militarizmus tuitengése tapodta, mely militarizmus megtörése az ő nemzeti rongyért küzdő testvéreinek célja. Mig egyik oldalon áll a hiszékeny nép-

T Á R C A.

Dal a kis leányról.

*Olykor-olykor félálomba elmerülve,
Hallok egy dalt, lágyan, zengőn megcsendülve,
Sokszor hallám; jól ismerem a nótáját,
Messze földön nem hallottam annak párját.*

*Mint a párjától elhagyott kis csalogány,
Oly szomorun dalolt egyet egy kis leány.
Édes, bájos kis teremtés, vérző szívevel,
Csalódott szívének fájó keservével.*

*Már azóta elköltözött a csalogány,
Nem énekel búsan többé a kis leány;
Mégis olykor félálomba elmerülve,
Hallok egy dalt, lágyan, zengőn megcsendülve.*
Katonka Bertalan.

Pató Pál ur házassága.

Bocsánatot kell kérnem a M. Tud. Akadémia rendes, és levelező tagjaitól, ezer pardont a „Pelófi“ és többi társaságoktól, kegyelmet iskoláink szigorú magyar professzo-

raitól, engedelmet lángoló, hevülő, hazafias ifjuságunktól, hogy egy kicsinykét leleplezem Istenben boldogult Petőfinket, ki mint az alábbi történeteske mutatni fogja, nagyon is visszaélt Arany azon mondásával, hogy: „a költőnek bár lényé isteni, nem csak szabad, de szükség füllenteni,“ mikoron Pató Pál ur históriáját megírta, állítván róla, hogy a házasság dolgában semmikép' nem akart ökegyelme kötélnék állani. Mert kérem alázatosan, azt hiszem, hogy ennél és erre vonatkozólag mindnyájan hitelesebbnek fogjuk tartani nagytekintetű Patkány Pál rektram emlékiratát, melyet a napokban volt szerencsém olvasni, és amely Petőfivel ellentétben emígyen adja elő a furcsa esetet.

**

Égetőn süt le a nyári nap forró sugara Patófalva egyik gazzal, burjánnal nagy bőségben megáldott szérüskertjére, melynek egyetlen, rozoga fapadján a következő párbeszédet hallhatja az ember telefonice két érdemes uraság szájából:

— Hallod-e te Pali — szól az egyik. (Egy személyiség, akiről Petőfi megfélemezett.)

— No — böki oda a másik, egy kezserveset szippantva pélpájából.

— A mondó vagyok, hogy hát mondok egyet, kettő lesz belőle.

— Szóljon kigyelmed, ha jól esik a száját jártatni.

— Mondom, hát ideje volna asszony után nézni.

— Nem tudja kelmed, mit mondott Petőfi ur?!

— Ördög hordjon el avval a csavargóval együtt, hát kicsodád neked az a rongyos? Hé, no, mit adsz te ő rá. Ki fog te rád testálni 100 köblös földet, az a komédiás, vagy én, Pató Mihály ur isten kegyelméből a te nagybátyád, Patófalva érdemes birája én a község mi-micsoda hümm!...

— Ej bátyó, hagyjon kend békén.

— Micsoda? Hogy én hagyjalak téged, megállj csak, várj csak, majd helyben hagyjak én, hogy arról fogsz koldulni. Hé! Jancsi, Pista, ide csak. Így. Nem ott te, a lábát. Jól van. Kösd meg a kezét, verd be a fejét. No most már, jó madár...

— Ja-a-aj bátyám belehalok!

— Döglőre kutya, ha nem akarsz házasodni. Megállj csak, majd megházasítalak én. Még Bikszády Kálmán ur sem különben az kedves emberét „Az eladó birtok“-ban...

**

Telephon 114. Ajánlja a n. é. helybeli és vidéki közönségnek az iskolai idény közeledtével Telephon 114.

dúsan felszerelt raktárát leány és fiu-cipőkben, ingek, gallérok zsebkendők és harisnyákban a legjobb minőségűt és a legjutányosabb árak mellett
Hisler Károly divatkereskedő **Nyiregyházán.**

tömeg, kik az izgatónak felültek s akiknek munkás csoportja ma a társadalom kizsárolójává lett a munkabérnek sok esetben indokolatlan felemelési kikényszerítésével, mely munkabér a leszállított munkaidő mellett tulszárnyalja az amerikaiakat, addig a másik oldalon ez utazók kimondják az eladósodott, polgári középosztály halálítéletét, mint a mely osztály az ő munkájuk kizsárolója.

Szükkeblüségét nem tanusított a 48-as törvényhozás nemzeti jogainak vélt megerősödése pillanatában és nem fogna a mai sem, bár minden, hazánkon átutazó még ez esetben sem birhatná azt, hisz az állampolgárság még az oly munkásnál sem volna elengedhetetlen, ki lerongyolva ruháit a hatásadászat kedvéért tele torokkal tudná legyalázni azon eszményképeket, mik a nemzetnek örökérvényű diszei.

Parlamentünk a választási jog kiterjesztésében igaz rég nem tett egy lépést előre és leginkább emiatt lehetett oly többséget összeállítani könnyen, mely a király akarásával szemben soha ellenszegülni nem akart. soha nem tudott és bár a választási harcban azon gondolat kísértett, hogy a kis tömegű választó közönség képtelen a megvesztegetésnek ellenállani, mi arra ösztönözte a nemzeti jogok valósulhatóságának képviselő hirdetőit, hogy az ígéretések tenger özönében hirdették azt is persze. sokan oly csalétekül, mint a socialisták kenyérkereső körutjukon. Az újpárt minden utógondolat nélkül állotta és állja a magyar írás és olvasáshoz kötötten. nem azért, mert ígérte, hisz az ígérta választókkal szemben kötelez és a kik cserekereskedést csinálnak nemhogy odaállanának ahhoz kitől minden jog származik, nemhogy azt mondanák. „Mi a káprázat álomlátó, eltévelyedett fiai, hozzátok szegődünk, hozzátok ti katonai terhektől elesigázott testvérek, legyünk részei mi is az alkotmánynak, mit népek vére szerzett és együtt próbáljon az adóalany és a munkaalany erőt kifejteni a vak kardesörtetők ellen!” elmennek egy

bitorlóhoz és hogy éreznek más szagot, mint az utszéli kutya, ennek irányában haladnak és már nem is az illetékes helyen kérnek hanem adományozzák a meglévő jogot a helyett, mint ha már meg is lenne és mintha ez csak úgy menne mint az alkoholista pillanatnyi gondolat világa, mely ront, épít. Rossz helyen járnak a munka kizárólagos urai, a kizsákmányoltak ragadozói. A napi sajtó hü minden szabadság törekvéshez, ostromozója minden jogtalanságnak. segítője volt a bérharczoknak is a mi e téren is elbukottságukat eredményezte, de ide nem követi őket senki, elszigeteltté válnak és minnek bekövetkezése a rendes uton a munka diadalnapja lett volna, az a gonosz szövetségben átkossá válik.

Bérharczokban szemet hunytak a jogtalanságnak és az ipari munkás ki tudta erőszakolni, hogy legjobb helyzet részese ma, de itt a munka díjáról volt szó és a még szükséges erő igénybe vétetik ha bármily silány is, a fölösleges akkor sem, ha legértékesebb, de a kizsákmányolók, vagyis nemzetünk bőrén, pedig az önöket tartva legmostohább gyermekeinek ugyancsak érzékeny, tulzottan érzékeny volt bajaikra és mindig dédelgetett, mindig becézgetett és a gazdasági munkást, pedig jelenleg még ezekre támaszkodik itt minden és fog is, ha szövetséges társuk győzedelmeskedik, háttérbe toltta. Az önök kormánya kenyérükre tör, mert míg van munka, izomerejük tulzásuk mellett is szükséges, de ha nem lesz, a mint hazánkban vámközösség mellett nem lesz, ellankadnak az izmok, pedig dolgozni sem fognak. Az anyagi javaknál azonban kiabálhatnak, hisz van tényleg sok vonás az emberben a ragadozókból és egyik kifosztja a másikat, csapattá szervezve a helyzet módosul, mert nem külön-külön megy végbe, hanem egyszerre és eljutnak önök abba a helyzetbe, hogy fosztogathatnak együtt, persze csak addig, a míg lesz kit kifosztani. Így önökben látom császári kedvencek a jövő vadászóit, sokan már ma, tegyék, legyen, de

a szellemi javakra nézve, minő nyelvünk érvényesülése. kegyelmezzenek! A fogyasztási adók éltetik a kormányt megszámlált napjain és a rovatban az alkohol a legtöbbet hajtó. Ennek fogyasztó közönsége a munkások rétege és bár ez több áldozatot szed, mint a mennyit a Krisztoffy választói joga életre keltene, talan mégis az alkohol az összekötő kapocs e nagy barátkozásban.

Eszméljen a rövidlátó csapat, mert jog a császári kegyből nem fakad.

Eszméljenek, mert a nemzeti ügy bukása az önöké is!

Eszméljenek! Összhang, egyetértés szállj le közzénk! Hetvenöt év nagy emlékeztető és talán beférkőzik egy magyar sugár, mely ezt fogja zsongani ott is.

Az önkéntes adófizetés és katonáskodás ex-lexben.

A vezérő-bizottságnak azon legutóbbi határozatai, melyek utmutatást kívánnak nyújtani a passzív rezisztencia részleteire, mindenesetre alkalmasak arra, hogy a törvénytelen kormány törvényellenes intézkedései által teremtett jogbizonytalanságot némileg ellensúlyozzák.

De mintha hézag mégis volna bennök. Mintha egy bizonyos irányban nem találta volna rá még sem arra a legkorrektebb — sőt jogi szempontból egyenesen kifogásolhatatlan — álláspontra, amely a mellett igen jelentékenyen hozzájárult volna az — úgy látszik — végletekig viendő passzív rezisztencia intenzitásának fokozásához.

És ez az: ha kimondják, vagy legalább is utalnak rá, — tulajdonképen ugyan már a Bánffy-féle határozati javaslatban — hogy valamint az adófizető polgárok részéről azon önként befizetett összegek, melyek a rezisztáló tisztviselők fizetésének biztosítására szolgálnak, a törvényes kormány helyreálltával az illetők törvényes köztartozásaikba be fognak számíttatni*, azonképen azon

* Idáig ezt kimondta a vezérő-bizottság.

A leirt és e világtörténelmet gazdagító eseményt követő napon, ünnepi öltözöbe vágva magát Mihály bá' szeretett öccsével, Palikával, a következő szavak kíséretében nyitott be Galuskás György kalmár ur vendéglátó szobájába:

— Uram, uram, Galuskás György uram, szerencsés jó napot kívánok kendnek.

— Uramék, uramék, vitélő Pató Mihály és Pál uramék, fogadj lsten! Tessen' szerény hajlékomban magukat uri kényelembe helyezni . . .

— Köszönjük a szivességet teens Galuskás uram, de biz' mi már le nem ülünk, mert olyasmit, amiért mi jöttünk, ünnepélyesen, állva szokása előadni ember fiának.

— Uram, uram, jó Pató Mihály uram, szerencsésnek mondanám én csekélyseget, ha miben szolgálatára lehetnék — szólott a ház tisztos ura megszokott kalmár előzenységével . . .

— Arról vagy on szó, hogy egy becsületben megöszült ifjú embernek, aki igaz, hogy még csak a juhvásárkor töltötte be a harmincnyolcat, de aki, értse meg kee' jó,

száz köblös földnek a várományosa, asszonyt jöttünk keresni.

— Értem nagy jó uram. Erzsikém, kiált ki a megtisztelt egyéniség, gyer' csak én leányom én édesem.

A biztató szavakra egy enni való falusi libácska dugta be aranyos fejcskáját az ajtón, majd pedig szemlesütve lépett az uri szobába.

— Gyermekekem — szól neki az apa — szeretnél-e biborban, gyémántban, szép se-lyem ruhában járni?!

— Ha édes apám úgy akarja . . .

— Hm. Hm. De akkor férjhez kellene menned nemzetes Pató Pál uramhoz.

— Ha úgy akarja édes apám — mondá ismét a naiv gyermek, miközben elpirulva szaladt ki az esemény színhelyéről, és négy hét múlva megülték, akarom mondani „megtáncolták” a hét vármegyében híressé lett lakodalmi dinom-dánomot.

**

Engedje meg a nyájas olvasó, hogy ezek után göliáti lábakkal átugorjam azt a három esztendőt, amely alatt — micsoda po-

gány dolog, micsoda szégyen — Pató Pálné asszonyomat, született Galuskás Erzsikét, sikerült a svihák peresztőnek, Hájas Micunak elcsábítania. Haj, haj, „rossz időket élünk.”

. . . Ismét ott vagyunk ama bizonyos szérüs kertben, ismét ott látjuk sűrű füstfelhőtől bevonva a Pató familia két szereplő ivadékát.

— Pali!

— No!

— Hm, aki arkangyalát, azt gondoltam, hogy neked el kell válnod, attól az asszonytól. Borzasztó d'lgot beszélnek róla. Szörnyű csufúságot hozó a fejünkre.

— Nem, bátyám, — mondja anyagi flegmával Pál — dehogyan is válok el tőle, tudom én amit tudok.

— Nem? No, én szeretném azt látni, hol az az asszony?

— Bent van a városban a fiskálisnál.

— Ejnye, hogy . . . Mit keres már megint ott?!

— Elloptak az éjszaka két kakast, meg egy jércét, hát elment a tolvajokat perbe adni!!

NAPERNYŐK és batist BLOUSOK

mától kezdve

leszállított áron

kaphatók

KOHN IGNÁCZ

női-, férfi-divat és rövidaru üzletében.

Városház-palota.

összegek, melyek a törvénytelen kormány-
nak önként rendelkezésére bocsáttattak,
az illetők törvényes köztartozásaiba beszámítatni nem fognak. Sőt egy lépéssel tovább: nem fognak beszámítatni azon egyéb teljesítések sem, a melyek bár az állampolgári minőségből folynak, de a törvénytelen kormány részére lettek szolgáltatva. Értve alatta az önkéntes katonáskodást.

Miután az kétségtelen, mi szerint az utalás arra, hogy az országgyűlés ezt az elvet bármely pillanatban kimondhatja, a nemzeti ellenállásnak erősségére szolgál, (történjék alkalmazása konkrét esetben bármily méltányossággal is) legyen szabad azt bizonyítani, hogy ez nemcsak nem volna jogtalan, hanem — komolyan véve az ex-lexet — az egyedüli jogos álláspont.

E végből nézzük, mit jelent az, ha az adófizető arra vállalkozik, hogy az állam iránti kötelezettségeit önként oly tényezőnek teljesítse, (mert az erőszaknak kénytelen engedni) a mely annak elfogadására semminemű jogalappal nem bír? Nem-e — legalább saját tartozásai részében — az országgyűlés költségvetési és ujoncajánlási jogának bitorlását? És nem-e ama jog elismerését, mely szerint mindenkinek saját elhatározására és ítéletére van bízva, hogy megállapítsa, vajon kit és mennyiben tart jogositottnak, hivatottnak, vagy illetékesnek arra, hogy az államnak, mint jogi személynek követeléseit beszédhesse?

Már pedig épeszű ember ily jogot el nem ismerhet. Mert a költségvetési és ujoncajánlási jog az állampolgárokat egyenként meg nem illeti, csak együttesen. És épen ezért az országgyűlés többsége által gyakorolandó. Pénzét és vérét azért bárki — szabad elhatározása szerint — bármely kormány rendelkezése alá bocsáthatja. A mely nem is képezi államának törvényes meghatalmazottját. Híjják azt a kormányt nem Fejérvárynak, hanem akár Rouviernek. De ezek a szolgálatok az állam részére teljesítetteknek egyáltalában nem tekinthetők.

Igaz, hogy hallottunk már olyan érvelést is, hogy azon jogviszonyban, amely-

ben a kötelezett az állampolgár: a jogositott az állam és nem a kormány. Tehát ha van törvényes kormány és ennek a kezéhez történtek a teljesítések, akkor sem a kormány, hanem az állam részére történtek azok. Aminthogy a törvénytelen kormánynál is, nem a kormány, hanem az állam részére szolgálnak a fizetések és katonáskodások. De ez botrányos álokoskodás. Mert jogi személyről lévén szó, a teljesítések mindkét esetben igenis a kormány részére történnek. Csakhogy a törvényes kormány az állam érdekében fogja azokat felhasználni, a törvénytelen pedig az állam ellenében; mert a hazaellenes tendenciának ténye a törvénytelen kormányban már magában véve is benne van. Már pedig az olyan szolgálatokat, amelyeket részben vagy egészben a haza ellen használnak fel, valóban mérhetetlen naivság kellene hozzá azokkal azonosoknak tekinteni, amelyek az állam számára, a haza érdekében teljesítettek.

De nem is kell azonosoknak tekinteni. Mert tisztába kell valahára jönnünk azzal, hogy a megelőző három ex-lexet a maitól tengernyi távolság választja el. Azok csak formailag voltak ex-lexek, a kisebbség által kicsikart előnyös taktikai helyzettel. A mai lényegileg az, teljes jelentőségével. Megszüntetésére kell törekedni, de épen súlyosbításával, mely a lehető legrövidebb idő alatt lehetlenné teszi. És erre szolgál többek közt azon tétel deklarálása is, — mely különben az ex-lexből önként következik — hogy a törvényes kormány helyreálltával, a törvénytelen kormány részére önként történt teljesítések, mint a melyek nem a haza javára, hanem a haza javának ellenére szolgálnak, elismertetni nem fognak.

Nyirbogát, 1905. aug. 15.

Klár András.

Társadalmi kór.

Lapunk mult heti számában a tömeges öngyilkosságról és annak okairól írtam. Most a jogtalan vagyonszerzésről és sikkasztásokról mondom el nézeteimet.

Az életben gyakran fordulnak elő olyan kórtünetek, melyek bomlasztólag hatnak a társadalmi rendre s közéletünk egészséges fejlődésének nagymérvű akadályául szolgálnak. Ezen kórtünetek beteggé teszik és komoly veszedelemmel fenyegetik a társadalmat, melynek hathatós orvoslása mindnyájunk érdekében áll. A kórtünet mindig jobban és jobban jelentkezik, különféle alakban bár, de sűrű egymásutánban lép fel. Ezt továbbtörni, a társadalmi rend rovására esik, ellene gyorsan és biztosan ható gyógyszert kell alkalmaznunk.

A társadalmi kóroknak számtalan tüneteivel találkozunk a köz- és magánéletben. Ki tudná azt mind elősorolni? Éppen azért, mert a társadalmi rendet veszélyeztető kórtüneteknek ezer meg ezer válfaja van, ma már senki nem vonhatja kétségbe, hogy a világ ferde, anyagiás felfogása egyedül azt az embert tartja boldognak, megbízhatónak, tiszteltreméltónak, akinek pénze van. Aki vagyonos, pénzzel rendelkezik, az, a világi felfogás szerint, boldog, ha ugyan a boldogság a vágyak teljesíthetőségétől függ; akinek pénze van, az megbízható is, mert vagyona kellő biztosítékot nyújt ténykedését illetőleg; de akinek pénze van, az tiszteltreméltó is, mert

a jelen emberei pénze után, pénzéért értékelik az egyén becsét. Ki csodálkozhatnék ezek után, ha a legtöbb embert a pénzszerzés vágya ösztönzi folytonosan. Azonban pénzszerzés és pénzszerzés között nagy lévén a különbség, szóljunk erről, mint olyanról, mely közéletünket nagyon érdekli.

Szerintünk csak becsülni lehet az olyan embert, aki előretörekedve, tisztességes uton vagyonhoz akar jutni, de a társadalom átkaként jelezhetjük az olyan embert, aki pénzszerzéstől ingereltetve, nem válogat meg sem célt, sem eszközt, melylyel vagyonhoz jut-hasson és vagyont gyarapítsa.

Az olyan ember, aki tisztességes uton, vagyonhoz, vagyona után jóléthez kíván jutni, szorgalommal néz utána dolgának, kerüli a henyéséget és szorgalmának gyümölcsét megbecsülni törekszik, mert annak minden filléréhez nehéz munkával, szorgalom árán jutott. Szorgalom és takarékoság, olyan kellékei az életnek, melyek nélkül tisztességes uton boldogulni nem lehet, melyek a tisztességes boldogulás legbiztosabb zálogai.

Igen, a vagyonos ember csakugyan boldog, ha vagyonához tisztességes uton jutott, vagy szorgalma árán szerezte azt. Az ilyen ember, ha életének eltöltött napjaira gondol, örül, mert munkálkodása nem maradt eredménytelenül, örülhet, mert megélhetése biztosítva van, övéiről gondoskodott s ha kell, minden szépet és jót istápolni tud, mint polgár, polgári-, mint ember, emberbaráti kötelességének eleget tehet. Az ilyen ember élete boldog, emlékét tiszteletben tartják.

Vannak emberek, és pedig folyton szaporodó számmal, akik kerülik, gyűlölik a munkát, de bennök van az urhatnomság, a könnyű élet utáni vágy s ettől vezéreltetve, folyton azon tűnődnek, hogy miként lehetne amugy könnyűszerrel meggazdagodni, a könnyen hívő világ előtt nagyot mutatni, ragyogni és telemarokkal szórni a könnyen szerzett pénzt.

A hamis uton való gazdagodásnak sokféle módja van. Egyik ember embertársainak hiszékenységét használja fel és a zsarolás nemtelen eszközével törekszik amugy könnyedén megélni, a másik ember igyekszik a közbizalmat kinyerni s ezt zsákmányolja ki. De az ilyen pénzsóvár, kapzsi népség önmaga teremt különféle módot és eszközt, melyből bevételt csinál és tisztességtelen keresettel, vagy szándékosan keresztülvitt csalással szerzi meg a pénzt, hogy vágyait kielégítse.

A jobbérzelműek megdöbbenve látják a becsületesség hanyatlásának emő kiáltó jeleit. Ha ez tovább is így fog tartani, egyik embernek a másik ember iránt való bizalma egészen megrendül, a társadalmi rend, a közélet intézményei fenekestől fordulnak fel s beáll az az idő, mikor a hitel teljesen felmondatik és bizalmi állásokra nem fogunk alkalmas embert kapni.

Az a sok sikkasztás, hűtlen pénzkezelés, csalás, nyereségvágyból elkövetett gyilkosság, öngyilkosság, megszökés, stb. stb. nem arról tanuskodnak-e, hogy nagyon, de nagyon meg kell válogatni az olyan embert, akire pénzünket, vagy az intézmények pénzeit bizzuk. Vannak állások, melyek tisztán a bizalom alapján állanak fenn, de hova törpül a bizalom, mikor naponként ismétlődnek a sikkasztások? Hiszen odáig jutottunk már eddig is, hogy a legszigorubb ellenőrzést kell gyakorolniok a felügyeleti joggal felruházottaknak, különben arra ébrednek, hogy a kibe, vagy a kikbe bizzak, megcsalta bizalmukat, rászédte, kijátszotta hiszékenységüket.

A tisztességes ember alig képes magának megmagyarázni, hogy épen azok, akiket a közbizalom bizalmi állásba emel, bizalmának jeleivel halmoz el és aránylag csekély munkásságáért urasan javadalmaz, miként jöhetnek azon gondolatra, hogy a reájok bízott pénzt elkezeljék, eltékozzák és ezáltal aláássák a kezelésükre bízott intézmény alapját?

— Hej te Istentől elrugaskodott vad számár, te szarvakkal megáldott borju. Rög-tön, ebben a minutában el fogsz tőle válni! Hé' Jancsi, fogd be az almást, meg a derest, hallod!

— Nem lehet Mihály bátyám, nem lehet. A végett talán csak most nem megyek be a városba?!

— Miért te, amiért este van? Hát akkor holnap reggel!

— Isten ugyse, hogy nem! Ráérünk még arra!

— Te, te, te . . .

— Már mindegy maradjon minden ugy, ahogy volt. Nem jó az Isten akaratába belekötöni. Nem választ már minket el, csak az ásó meg a kapa!

— Nem-e?

. . . Biz' ugy volt az, hogy nem! Egy darabig még együtt turbékolta a szerelmes gerlice pár, hanem aztán Micu ur megházasodott, Galuskás Erzsikéből pedig becsületben megvénült öreg néneke lett, nevelvén mindnyájunk öröme, a haza javára sok szép unokát, sok derék magyar nemest, sok érdemes Pató Pál urat!!

Bónis Ignác.

Legnagyobb választék!

Legújabb napernyők, női-, férfi-harisnyak,
keztük, ruhadiszek, és nyakkendőkben.

GOLDSTEIN J. SÁNDOR

= női- és férfi-divat üzletében =

Nyiregyháza Pazonyi-u. 4.

Rettenetes elvetemültség kell ahhoz, hogy valaki az ártatlan szerepét játssa akkor, midőn zsebében a hűtlenül elkeltelt pénzt takar-gatja.

A sikkasztók, hamis uton szerzett vagy-onuknak kevés ideig örvendhetnek. Látjuk ugyanis, hogy ma itt, holnap amott oltja ki életét olyan ember, aki hűtlenül járt el a rá-bizott pénzkezelésénél. De nem is addig van, hogy a bűn elkövetője búcsút vesz az árnyék-világtól, hanem családjának s azok maradéki-nak is lakolnia kell a könnyelmű apák, nagy-apák elkövetett cselekményeiért, amennyiben erkölcsi halálra ítéli őket a világ, a rászede-ttek sokasága és azok, akiknek drágán kell megfizetni a hűtlen alkalmazottba, vagy hűt-len tisztviselőbe helyezett bizalmat.

Az a látszólag szegény, de nyugodt lelki-ismeretű ember százszor boldogabb, ha szor-galma ulán becsületes uton szerzett vagyona nem engedi is őt a világ előtt sokat mutatni, mint azok, akik éjjel nem alhatnak, nappal nincs nyugalomuk, már félnek, rettegnek, hogy üzemleik napfényre kerülnek s akkor a biza-lom polcáról peneszes börtönbe kell vándor-olniok.

Kitetszik mindebből, hogy a pénznek hamis uton való szerzése, a könnyűszerrel meggazdagodni akarás a társadalmi kórok egyik legveszedelmesebbjei, mert számtalan embert terelnek a bűn útjára, a nem eléggé óvatosak kijátszására szolgálnak, megingatják a közintézmények alapját, meglazítják az em-bernek más ember iránt való bizalmát s ebből kifolyólag egy bűnös ember üzemlei miatt száz ártatlannak kell a méltatlan gyanúsítást viselni.

A társadalomnak, de a törvényhozásnak is szent kötelessége, hogy eme társadalmi kór kiirtásáról gondoskodjék, mert ez a helyzet tarthatatlan. Így, csak így remélhető, hogy a napjainkban folyton ismétlődő visszaélések-nek, az ezt követő tragicus eseményeknek elejét vetik, mely a társadalom és közéletre nézve nagyon is kívánatos.

HIREK.

Győztes tűzoltók.

A szegedi országos tűzoltó versenyen, a nyiregyházi önkéntes tűzoltó-egyesület is részt vett és dicsőséget szerzett városunknak. A juri szerint „az összes versenyekben a leg-sikeresebb eredményt, munkásságot, ügye-séget a nyiregyházi tűzoltó testület tanusította.” Ékesen tanuskodik ezen kijelentés tűzoltóink jeles képzettségéről. Tudtuk, hogy tűzoltóink megállják helyüket, de hogy ennyire felül-mulják a többi egyesületeket, remélni sem mertük. Kellemes meglepetést szerzett váro-sunk lakosságának azon távirat, melyben Szegedről tudatták a két legelső díj elnyeré-sét. Nem pillanatnyi felhevülés volt az az öröm, mely a siker hírére kitört a lakosság-nál, hanem a jövőben való megnyugthatás érzete, mivel ismételtlen megbizonyosodtunk arról, hogy Nyiregyháza város tűzoltósága veszély esetén is megfelel magasztos hivatá-sának.

Nagyon sok egyesület van városunkban. Valamennyi szép célt tűzött maga elé. Egy-nek sincs azonban olyan közhasznú hivatása, mint a tűzoltóságnak. A lapok egész városok és községek elhamvaszásáról adnak hirt lépten-nyomon. Nyiregyházán is gyakori a tüzeset. Ki tudja, hogy melyik válhatott volna vég-zetessé egész városrészekre, ha a tűzoltóság önfeláldozó munkásságával meg nem aka-lyozta volna a tovaterjedést.

De nem folytatom tovább fejtegetéseim-et, lesz még alkalom a tűzoltóság szerveze-tével, anyagi erejével és fejlesztésével máskor is foglalkozni, hanem rá térek a verseny is-mertetésére.

A verseny a magyar országos tűzoltó szövetség által egybehívott XVI-ik országos kongresszussal kapcsolatban folyt le. Aug. 10-én és 11-én két csoportban utaztak el városunk küldöttei, még pedig a versenyző-ket és a tisztikart összevéve, harmincöt-en. A kivonulást is szép számú közönség nézte végig és kikisérve a versenyzőket az állo-másra, a multak sikerei által biztatva, remény-kedve bocsátotta utra őket. Szeged város lakossága rokonszenvesen fogadta a nyiregy-háziakat. A tanítóképzőben voltak kényel-mesen elszállásolva. Megtekintették a várost, a rendező-bizottság kalauzolásukról kellőkép-pen gondoskodott.

Hétfőn volt a nagy nap, a versenyzés napja. Tűzoltóink valamennyi mutatóványát zajos tetszéssel fogadta a néző közönség. A bíráló-bizottságot is láthatólag meglepte a mieink tudása és gyakorlottsága. A verseny-ben résztvevő egyesületek közül a nyiregy-házi került ki legelsőnek, aminel elismerésül a legnagyobb díjat, a szövetség nagydíját, az ezüstpól készült kürtalaku sertiget a hely-beli tűzoltóságnak ítélte oda a juri. A négy-kerekű billenő fecskendő kezeléséért az első díjat, Szeged város által készített Szent Flórián szobrot, szintén a nyiregyházi önkén-tes tűzoltó egyesület kapta.

A szövetségi nagydíjat csak rendkívüli si-kereknél szokták kiadni. A legtöbb versenynél nem állapítanak meg olyan eredményt, melyre kiadható volna. A nyiregyházi egyesület a második, amely erre érdemesített. Az 1896. évi versenyen Szabadka nyerte el. Sem az-előtt, sem azóta nem adták ki.

Szerdán a 9^{1/2} órás vonattal érkeztek meg a versenyzők és a kisérők Nyiregyhá-zára. A vasutnál Májerszky Béla polgármester és egyleti elnök fogadta őket. A lakosság rokonszenvesen tüntetett az érkező tűzoltók mellett. A város pedig megvendégelte a tűz-oltókat.

Képviselői közgyűlés. Tegnap délután képviselői közgyűlés volt, melyen kevesen vettek részt. A legtöbb adót fizetők 1906. évi névjegyzékének kiigazítására bizottsági tago-kul Imre Jánost és Oltványi Ödönt küldötték ki. Kucsovsky Sándor gyermekeit nyiregy-házi illetőségűeknek elfogadták. A város ré-szére szükséges földmű hordatására és a közuti hálózat megállapítására vonatkozó tör-vényhatósági határozatokat tudomásul vették. A Nyiregyháza—vásárosnaményi vasut részére szükséges 5^{1/2} hold városi ingatlanért 6500 korona értékű részvényt fogadtak el. A Dom-ján-féle ház telkén építendő bazár építésével Kirtyán testvérek bizattak meg. Gaál Elek 2, Juhász Péter pedig 3 heti szabadságot ka-pott. A vadászterületek bérbeadására vonat-kozó árverési eredményt tudomásul vették, mely szerint az erdőt Somogyi Gyula és tár-sai, a határ többi részét pedig Hügyecz Pál és társai vették ki. — A magunk részéről nem tartjuk helyesnek, hogy elfogadták a vásárosnaményi vasut céljaira szükséges te-rület kártalanítási összegét részvényekben, mivel nem jövedelmez az annyit, mint amennyit a 6500 korona készpénz hozott volna a város részére.

Kinevezés. Öfelsége a király Tóth Pál nyiregyházi kir. járásbírói törvényszéki bíróvá kinevezte.

Áthelyezés. A pénzügyministerium a pénz-ügyöri biztoshelyettesek létszámából Kirch-knopf Gyulát pénzügyöri biztossá kinevezte és Kisvárdára helyezte át.

Kirendelés. Az igazságügyminister dr. Vi-rányi Dezső nyiregyházi kir. törvényszéki al-bírói a helybeli járásbíróshoz, mint végleges székhelyére rendelte ki szolgálattételre.

Aug. 18. Öfelsége születésnapján a köz-épületekre városunkban is kitűzték a lobogó-kat. A róm. kath. templomban ünnepi Isteni tisztelet volt, melyen a hivatalnokok főnökeik

vezetése alatt vettek részt. A 14-ik huszár-ezred és az 5-ik honvéd huszárezred kikül-dött századai a Városház-téren voltak felál-lítva, és diszlövésekkel emelték az ünnepély fényét.

Halálozás. Miklós Aladár huszárszázados, a régebbi urlovas gárda egyik legszimpati-kusabb tagja, ma egy hete Budapesten meg-halt. Városunk és megyénk lakosságánál is nagy részvétet keltett az elhalálozás híre, mivel sokszor megfordult városunkban és nagy ismeretségre tett szert. Miklós Aladár neve először az 1892-ik évi bécs-berlini verseny alkalmával került forgalomba, a mikor első-nek érkezett Berlinbe és a versenyt követő banketten Vilmos császár kitüntető szíveség-gel társalgott a magyar tiszttel. Azután állandó résztvevője volt az urlovas versenyeknek és a 90-es évek közönségének még élénk emlé-kezetében van a sok bravuros lovaglás, a mely társai között az első helyre emelte. Nemes passzióját csak akkor hagyta abba, a mikor neje elhunyt és a csapás után csak ritkán szállt nyeregbe. Majd gyógyithatatlan betegség támadta meg a daliás férfit és élete delén, 39 éves korában döntötte sírba. Halá-lát a Miklós, Kárász, Ragályi, Ottlik és Lo-sonczy-családok gyászolják. Miklós Ödön, volt államtitkár és Miklós Gyula, volt főispán test-vérüket gyászolják az elhunytban, akit kedden, augusztus 15-én helyeztek örök nyugalomra a borsodmegyei Fínke községben lévő családi sírboltban.

A vigécek boszuja. A folyó hó 15-én megjelent „Magyarország“-ot sokan olvasták a vármegyében. Mit is hozott az nekünk ér-dekeset? A mi édes, mindannyiunk által szo-retve tisztelt barátunk, Okolicsányi Dezső fő-szolgabíróról szólott abban egy rémhir. mintha a magyarok nagy lstenének nem volna egyéb dolga, hogy ebben az amugy is nagyon kri-tikus és válságos időben, egy derék hazafiut megfosszon a legdrágább kincsétől, elméjének tiszta épségétől. — Hogy ez a rémhir hogyan született és miként látott nyomdafestéket, erre nézve a következő felvilágosítást vettük. Né-hány nappal ezelőtt két vigéc alkalmatlanko-dott *piaci lény* módjára a derék főszolgabíró-nál, aki talán nem az udvari etiquett szabá-lyainak megfelelően igyekezett ezeknek a „világ ijesztő“ alakoknak tolokodásaitól mene-külni. Ha te úgy, mi meg így! — gondolta a két vigéc és megszerkesztették a rémhirt és nyomban be is küldték közlés végett a derék „Magyarországnak“, amelynek szerkesz-tője persze kapva-kapott a szenzációs vidéki híren. Hála az isteni gondviselésnek, hogy ez a sületlen rossz tréfa nem bizonyult másnak, mint a *vigécek boszujának!*

Öngyilkos kereskedő. Mult számunkban megirtuk már, hogy Paál Ferenc, helybeli tőzsdetulajdonos két héttel ezelőtt eltávozott városunkból és ismeretlen helyen tartózkodott. Mintegy heti ide-oda való utazás után Szom-bathelyre érkezett és ott vasárnap este agyon-lötte magát. Már innen az öngyilkosság gon-dolatával ment el, mert búcsuzó leveleit még Nyiregyházán megírta és több mint egy hétig magával hurcolta azokat a meghalás gondo-latával együtt. Az eset általános sajnálkozást keltett, mivel Paál nejjével való összekülön-bözésből kifolyólag követte el végzetes tettét. Ma már megállapítható, hogy kölcsönös félre-értés dulta fel a két család életüket.

A kótaji veszettségéről. Már előző szá-munkban jeleztük, hogy Kótajon Dobránszki Mihály sertés a veszettség kitört. Ezen sertés gazdáját megsértette, miért is őt Okoli-csányi Dezső kemecsei főszolgabíró, a kir. állatorvos javaslata folytán, a bpesti Pasteur intézetbe szállíttatta védőoltás céljából. A vizsgálat folyamán kitűnt, hogy ezen sertést a szomszéd udvarban lakó Vas István kutyája marta meg 2 hét előtt, ezen kutyát pe-dig 4 hét előtt megmarta Orosz Károly ku-

! KOVÁCSI JENŐ !

Női divat kelme-vászon és fehérnemű áruhaza,
Nyiregyháza, Pazonyi-utca 2. szám.

Minden cikkből nagy választék a legfinomabb kivitelig.
E szakmában a legjutányosabb bevásárlási hely.

tyája. Ezen állatok végigmarakodtak a falu kutyaállományával, úgy, hogy azóta 7 drb. gyanus állatot irtott ki a lakosság. Mivel a kir. állatorvos véleménye szerint a község egész kutyaállománya fertőzve van és nem tudni, hogy mikor melyik állaton törhet ki a veszettség; a lakosság és a házi állatok ép-ségének megóvása szempontjából a főszolgabíró elrendelte a község összes kutyáinak kiirtását, a külterületen pedig az összes kutyáknak 40 napra való megkötését. Ugy tudjuk, hogy ezen rendelet már fogantatva is lett, és hogy Kótaj lakosságának éjjeli nyugalmát nem zavarja a kutyaugatás. A szomszéd hatóságok is megtették az óvintézkedéseket; így Nyiregyházán is a gyepmester állandóan összefogja és kiirtja a szabadon járó kutyákat.

Labdarugó mérkőzés. A nyiregyházi egyetem ifjak football csapata, f. hó 20-án azaz holnap rendezte a második nagy „Szent István napi” mérkőzését a vásártéri pályáján, amely sokkal érdekesebb lesz mint az első, mert staféta futással és súlydobással lesz összekötve, úgy, hogy a közönség feltétlenül szórakozni fog. Belépti díj nincsen. Mindenkit szívesen látnak. Kezdeté délután félhat óra-
kor lesz.

Tűz. Tegnapra viradólág a beltéren levő takarekpénztári épületben kigyuladt a Goldstein M. Miksa rőfös, és Leuchter Sámuel fűszerkereskedők boltjainak valamelyike. A két boltot csak vékony deszkafal választotta egymástól s így nem lehet tudni, hogy tulajdonkép melyikben keletkezett a tűz, mivel a felnyitáskor mind a kettő lángban állott. A tüzoltóság ügyes munkával megakadályozta ugyan a teljes leégést, de így is igen nagy a kárt szenvedés összege. Szerencse, hogy a tüzet hamar észrevették, mert a fűszerkereskedésben sok szeszemű volt, mely könnyen lángba borította volna nem csak az egész belső helyiséget, de a menyezeten keresztül a tetőt is.

Elgázolta a vonat. Folyó hó 15-én, a Nyiregyházáról Csap felé menő személyvonat Kemece határában elütötte Huszti József kispasztort. A vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlen ember süket volt, és a vonat többszöri füttyölését nem hallotta. Sérülése olyan súlyos, hogy életben maradásához nincs remény.

A vicinális, mit csinál is? Megy a gőzös, megy a gőzös M.-Szalkára. „Tessék beszállani, rögtön indulunk!” Az utasok beszállanak, kényelembe helyezkedve, előveszi kiki a kedvenc újságját és az utasok elkezdnek olvasni. Mikor azután végig olvasták az egész Zeitungot, még az „apró hirdetések” rovatát is, észreveszik, hogy a vonat áll. Annyira elmélyedtek a hirlap olvasásába, hogy legalább is a harmadik állomáson képzelik magukat. Csak mikor kitekintenek a coupé ablakán, rémülten veszik észre, hogy még mindig a kiindulási pont állomásán vesztegelnek. Mikor azután vagy 35 percnyi késéssel nagy nehezen megérkezik a vonat Mária-Pócsra, a hol az utasok kiszállnak egy kis friss levegőt élvezni, elkezdődik az ide-oda tolatás. A rendes 10 percnél várakozásból ismét lesz 30–35 perc, míg végre az illetékes hivatalos hang elkürtöli, hogy „tessék beszállani rögtön indulunk!” A beszállani akaró utasok csak akkor veszik észre, hogy az ó kocsijaik a hátra tolatásból eredőleg Kálló-Semjén és Mária-Pócs közé került úgy, hogy több kilométer utat kell visszafelé gyalogolniuk, hogy végre be is szállhassanak. Mert a vicinális úgy van berendezve, hogy hátra tolatni lehet, de előre huzatni a vonatot és az illő helyen megállani, szénmegtakarítás szempontjából tiltva van, mert hisz akkor még egyszer megállani és még egyszer indítani kellene, a mi pedig — különösen a megindulás — a vicinálisnál a legnagyobb erőmegfeszítést jelenti. Szerencsés utat! a 4912-es személyvonatnak.

Házi hangverseny. Hétfőn házi hangversenyt rendezett Guttman Henrik városunkban, melyen igen nagy számban vettek részt. Különösen kitűnt: dr. Poppini Albertné remek éneklésével, Hevesi Erzsike akadémiai növendék (Thoman tanár tanítványa) remek hegedűjátékával, Koerber konstantinápolyi tanár gordonkázásával, Hajós Emil budapesti tanár hegedűjátékával. Guttman Sándor is nagyon ügyesen kezelte a hegedűt, és szép jövőt jósolunk neki.

Figyelmeztetés. Az iparos olvasókör és ifjuság nyári mulatsága holnap lesz megtartva az ipartestület helyiségeiben. A tréfás előadások d. u. 4 órakor kezdődnek, 7-kor szünet, 8 órakor szünetelődés, ezt követi monológizálás, szavalat, stb. stb. végül táncz reggelig. Részletes műsor a mulatság helyszínén kapható.

Van sertés vásár. Örömmel jelezzük, hogy a sertésveszt sikerült lokalizálni, és mivel 30 napig újabb betegedés nem fordult elő, a kir. állatorvos javaslatára a hatóság a vásárt megnyitotta, úgy hogy f. hó 19-én már van sertés vásár. A sertés vásárra veszmertes helyekről származó és veszmertes utakon hajtott egészséges, szabályszerű marhalevelekkel ellátott sertések felhajthatók.

Egy szálka ölte meg. Nagy Mihály helybeli dohányos Juliánna nevű, 7 éves leánya lábát megszurta egy szálka. A gyermek hirtelen olyan beteg lett, hogy sürgősen orvoshoz kellett vinni. Az orvos nem volt képes rajta segíteni, mert görcsök lepték meg a gyermeket és addig kínozták, míg a halál meg nem váltotta szenvedésétől.

Kereskedők és iparosok figyelmébe. (A debreceni kereskedelmi és iparkamara hivatalos közlése.) 6983/1905. szám. Compagnie newyorki értesítő iroda vaskos értesítő könyvének megküldése mellett arra kéri a kamarát, hogy kerülete azon házainak és cégeinek címét küldje meg, kik Amerikában vásárolnak s ugyancsak azon cikkek listáját, melyek a vásárlásuk tárgyait képezik. Felkéri a kamara az érdekelteket nevik hozzá való bejelentésére.

Nagy tűz. Lapunk zártakor értesülünk, hogy f. hó 18-án Bodrogkeresztúron nagy tűz volt. A kár óriási.

Ebzárlat. A szomszéd Kótaj községben sürűen előfordult veszettség miatt, mivel onnan gyanus kutya ezen irányban elkóborolt, a hatóság 40 napi zárlatot rendelt el. Ezen idő alatt a kutyák megkötve tartandók, vagy biztos szájkosárral ellátva pórázon vezetendők. A gyepmester a szabadon talált kutyákat naponta fogdossa és kiirtja. Nagyon üdvösnék találjuk ezen intézkedést, mert már többször felszólaltunk a sok kóbor eb garázdálkodása miatt.

Magyar gyümölcs a külföldön. A földművelésügyi miniszter ez évben is folytatja azt a termelők által örvendő fogadott akciót, hogy a termelőket összehozza a külföldi nagyobb exportörökkel. A földművelésügyi minisztérium nyilvántartása szerint több külföldi cég hajlandó mindennemű gyümölcsöt átvenni, míg mások mustot és téli almát szeretnének. Felvilágosítással a minisztérium és a gazdasági egyesület titkári hivatala szolgál.

Árlejtés. A nagykallói járásbírószék telekkönyvi és irattár helyiségei ajtó és ablakainak vastáblákkal való ellátására (előirányzat 1334 korona 40 fillér) a járásbírószéknél Nyiregyházán szeptember 9-én d. e. 10 órakor árlejtés lesz.

A talajbakteriologia a gazdaság szolgálatában. Ebben a nagyfontosságú kérdésben a kassai gazdasági tanintézet a következő sorokat intézte lapunkhoz: A talajban élő apró élősködők egy része a talajban levő nitrogén, humusz és ammoniákból táplálkozik, egy más része, még pedig leginkább baktériumok sajátos módon a levegő nitrogénjéből képesek táplálkozni, képesek megkötni és így a talaj nitrogén-tartalmát növelni. Ezen csoport két részre osztható, melyek közül az egyik rész csak más magasabb rendű növényekkel, a pillangósvirágú növényekkel együtt élve, mások viszont önmagukban is képesek a levegő nitrogénjét a talajban megrögzíteni. Az első csoport tevékenységét a zöldtrágyázás útján használjuk ki, miért is kívánatos, hogy minél gyakrabban termeljünk a pillangós növényeket ugyanazon területen. Ugyanis az olyan talajokon, a hol sohasem, vagy pedig már régebben nem termeltek pillangós virágú növényt, ott azok rendszeren nem adnak olyan nagy termést, mint egy olyan talajon, a mely a pillangósok többszöri termelése következtében baktériumokkal telítve van. A Baktérium Radicicola elterjedését siettetni lehet a talajoltás útján, vagyis azáltal, ha a pillangóssal bevetendő talajra olyan földet szórunk, melyen már pillangós virágú növényt termel-

tünk. Hittner a baktériumok tiszta kulturáját ajánlja a talajoltás céljaira. Ezen eljárás körülményes és gyakorlati értéke nincs bizonyítva. A nitrogényűjtő növények fejlődését előmozdíthatjuk a műtrágyák alkalmazásával. A nitrogényűjtő baktériumok azon csoportja, mely önmagában is képes a nitrogént a levegőből lekötöni, még kevésbé ismeretes. Ezen csoport tevékenységét kihasználhatjuk megfelelő talajmunkával, ugar-miveléssel, de hogy milyen mértékben, azt nem ismerjük még pontosan. A nitrogénbontó baktériumok tevékenysége főképp a trágyatelepen érvényesülhet, és ezek ellen a trágyatelep letiprásával és öntözésével védekezhetünk.

Országos borkiállítás Tátralomnicon. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete által Tátralomnicon rendezett borkiállítás augusztus 19-től 23-ig tart. A kiállítás iránt, úgy termelői, mint kereskedői körökben is igen nagy érdeklődés nyilvánul. A kiállítás 2-ik napján szüreti ünnepély lesz tartva, melyen borsodmegyei kispasztort az a festői öltözékekben fognak résztvenni, igen érdekes látványnak ígérkezik. A kiállításon az összes borok (kb. 200 fajta) poharankint megköstölhetők s így mindenkinek módjában lesz a legkülönbözőbb magyar bortípusokkal közvetlenül megismerkedni. Azonkívül számos borfajtából a termelők palackonkénti eladás céljából mástélezer palackot küldtek be. A borkiállítás tartama alatt korán erőcsemegeszőlő eladása is fog közvetítettetni, a mi — tekintettel a korai idenyre — a fogyasztóközönség részéről bizonyára nagy keresletre számíthat. A kiállítás alkalmából megírt és 4 nyelven külön-külön kiadásban megjelent munka „Magyarország Szőlősgazdasága” a kiállításon fog először közre bocsátatni és pedig mélyen leszállított áron 60 fillérért, míg a könyvpiacon ugyanezen könyvnek ára két korona lesz, ami még mindig jutányosnak mondható, tekintettel a könyv díszes kiadására és a nagyszámu illusztrációra.

Rendkívül érdekes kiállítás nyílt meg tegnap a főváros egyik előkelő klubjában, a gróf Batthyány Tivadar elnöksége alatt működő Józsefvárosi Függetlenségi Kör (VIII. ker. József-körút 8. szám.) termeiben. Gróf Kreith Béla a kör tagja átengedte kiállításra immáron világhírűvé vált szabadságharcis és Kossuth-ereklje muzeumának legszébb és legérdekesebb darabjait, melyek a kör összes termeiben jutnak kiállításra. — A nagyon díszes kiállítás rendezése már napok óta bevan fejezve. A rendezés gróf Kreith személyes vezetése alatt ment végbe, s a sajtó alá rendezett tárgysorozat is elkészült és rendelkezésre áll. Kiválóan érdekes a kiállítás vértanu szobája, mely nemzetünk kivégezett dicsőinek van szentelve, a kivégzések képeivel, az összes vértanuk arcképeivel, Damjanicsné sajátkezűleg himzett, 13 koponyás zászlajával, stb. A Szent István napra fölrándulók ne mulasszák el megnézni e kiválóan becses kiállítást, melynek a ünnepélyes megnyitáson több kiváló politikus vett részt.

44.000 előfizetővel dicsekedhetik Tolnai Világ Lapja, melyet királyi közjegyzői okirattal tud igazolni. Ez igazán páratlan eredmény a képes lapok történetében. Százával érkeznek az elismerések az előfizetők részéről Tolnai Világ Lapjához, s legyünk őszinték, azt meg is érdemli ezen lap, mert rendkívül érdekes, tartalmánál fogva mindenkinek az érdeklődését magára vonja. Ha valami nagy szenzációt olvasunk a napilapba, a legnagyobb áldozatok árán is megszerzi annak hősét Tolnai Világ Lapja, s már a legközelebbi számban benntaláljuk az illető arcképét. Ez a lap igazi különlegesség. S ha tekintetbe vesszük feltűnő olcsó előfizetési árát, bátran mondhatjuk, hogy nincs olyan család, a hol ezen lapra szükség nem volna. Kérjen egy mutatványt Tolnai Világ Lapjából, ott részletes felvilágosítást talál, a külön, a laphoz járó ajándéokra nézve is, de ha elő akar fizetni, előfizetési ár fél-évenként 4 frt helyett 2 frt 43 kr. Előfizetések a Magyar Kereskedelmi Közlönyhöz küldendők. Budapest, VII., Károly-körút 9.

Szilági és Diskánt miskolci gépgyáros cég kitűnő borsajtóira, valamint legújabb „Vilám” centrifugális bogyzó és zuzógépére fel-

hívjuk a figyelmét; különösen pedig a cég által feltalált és készített „Kossuth”, „Kincsem” és „Hegyalja” borsajtók, nem különben a nagyüzemi préseléshez készített „Rákóczy kettős kosaru” sajtókra, a melyeknél a régi világ fából készített prése zseniálisan egyesítve van a modern technika vívmányaival. A sajtó felső része acél, alsó része faszervezet. Ennélfogva a must sehol sem érintkezik vasrészekkel, hanem csak a fával, ami a must színét, ízét, zamátját nem befolyásolja. A törkölyt sem kell összevagdálni, hanem kisebb darabokban is könnyen ki lehet venni. Az 1902. évi egri és pozsonyi II. mezőgazdasági országos kiállításon a cég borsajtói külön első díjjal, aranyéremmel lettek kitüntetve. A cég izléses árjegyzékét kívánatra minden érdeklődőnek megküldi.

Vizmentes ponyvák és termény-zsákok a legolcsóbb árban Friedmann Sándor utóda Fülöp Dezsőnél.

Vadásztöltények, löpor, serét, flóbert és revolver golyók. Kerti és szalon tüzi-játékok, Dohányzsineg, és termény zsák legjutányosabban beszerezhető: Hirschler Mór cégnél Nyiregyháza, Városház-tér 5. sz.

Termény árak:

Buza	7.30— 7.40
Rozs	5.90— 6.00
Árpa	6.00— 6.20
Zab	5.80— 6.00
Tengeri	8.30— 8.40

CSARNOK.

Enyhülés . . .

*Elmult időnek emléken merengek . . .
Bánattal telt az, öröme kevés! . . .
Izzadva, küzdve jártam ezt az utat . . .
Sorsom csak egy volt, egy: a szenvedés!*

*Almodtam néha . . . S éltem kék egére
Sötét lepelt takart az ébredés . . .
S izzadva, küzdve csak előre törtem,
Hisz sorsom úgy is egy: a szenvedés!*

*De jaj! midőn a napnak játszi fénye
Széteerni nem bírta a felleget,
S átláthatatlan éji köd voná be
Fejem felett a tiszta kék eget.*

*Midőn már mindent, mindent veszte láttam,
S számomra többé nem volt enyhülés,
Sajgó szívem e pár szó megnyugtatta:
Hisz minden ember sorsa szenvedés!*

Kacska László.

Úri lakodalom falun.

Irta: **Dynamó.**

(Folytatás és vége.)

Ha szerencsésen tustünk e műveleten s az asztalt lekapkodó cselédek le nem öntöttek egy kis megybeföttel, akkor befordulhatunk a táncterembe, ahol a fiatal generáció már vigan billeg ide-oda és azt csárdásnak nevezik. Hja, ma már nem divatos többé cifrázni a csárdást, meg fáradságos is. Olyan csárdást a mai gyenge, petyhüdt fiatalság nem bírta ki reggelig.

Node hagyjuk őket tovább táncolni és izzadni s nézzünk egy kissé a ház tájékán körül, ott is nem kevésbé érdekes jelenetek folynak le.

Az egyik „kölesön szobaleány” éppen most visz valamit a köténye alatt, a kert végén megáll s a kerítésen átnyújtja egy ott várakozó parasztleánynek. Most látni csak mi az. Egy nagytányéron van ott minden, hal, pulyka, szösös pecsenye, compot, torta, gyümölcs, meg a jó Isten tudja mi minden. A leány hálásan szorit kezét figyelmes pártfogójával s óvatosan odébb áll a tállal. Egy félóra múlva azonban megint ott van s kicseréli az immár üres tálat egy teli

üveg borral. E jelenet több példányban ismétlődik.

Egy másik sarokba meg a „szolgabíró ur” hajduja traktálja borral falubeli barátjait, a bicegő kisbíró meg egy egész láda szódavizet bliccel e kedélyes separába.

A nézőközönség meg csak hűségesen áll és bámul. Egyik-másik már el is aludt, de haza egyik sem menne a világért sem, míg a lakodalom tart.

A táncteremben ezalatt afrikai hőségben szüntelenül folyik a tánc. Az uraknak már elolvadt a gallérjok, a hölgyeknek szétkiszálódott a frizurájok, de úgy látszik mindenki el van szánva a végkimerülésig „élvezni” az isteni táncot.

Végre valakinek támad egy praktikus eszméje és a tánctermet az udvari sátorba áthelyezni indítványozza. A gondolatot tett követi és a hölgyeket szépen kitáncoltatják a teremből a sátorba. Odakün már sokkal kellemesebb s így tánc közben olyan gyorsan mulik az idő, hogy egyszerre csak éjfél van.

A cigány itt szünórát rendez, a táncdarabokkal felhagy és nótázni kezd. Majd közóhájra egyik városi hölgyvendég eldanol egy pár újabb népdalt; egy jelenlevő muzsikális uriember pedig élénkhalmozza saját szerzeményü, megnevezhetetlen zenefajhoz tartozó művét.

Egy türelmetlen vőfély unszolására a cigány ismét táncba huz s most következik a menyasszony tánc. Egy viális fiatal pap rendezi s bár a fiatal asszony mindenkivel csak két percig táncol, mégis alaposan kifárad, míg az egész vendégsereg végig táncoltatja.

Nemsokára rá az ujdonsült asszonyka eltűnik és kis idő múlva sötét ruhában, fején kis főkötővel, asszonyi mivoltának szimboliumával jelenik meg.

Persze minden rendkívül kedélyesen, sok tréfás megjegyzés és jelenet közepete folyik le és egy nagyobb városból idevetődött fiatal ur, aki mindenáron megakarja az éj folyamán csinos táncosnőjét hódítani, kétségbeesetten konstatálja, hogy a keleti égbolton lassankint egy narancsszínű sáv jelenik meg, amely mind szélesebb és szélesebb lesz.

A kép most már egészen megváltozik. Bent lassankint elfáradnak a táncosok s inkább félrevonulva csendesen társalognak. Egy fiatal kis papocska éppen most vall szerelmet táncosnőjének, aki azonban egyszerűen kikacagja.

Egy izraelita vőfély, akinek hűtlen lett a nyoszolyóleánya, nyugodtan szendereg az egyik sarokban, legkevésbé sem látszik törődni azzal, hogy fehér, selyem-betétű inge végig van öntve feketekávéval.

Egy másik fiatal ur a cigányt tanítja egy legujabb kupléra. Epészen csinosan füttyölne, csak az a baj, hogy egy szikrányi hallása sincsen.

A nagbögös most issza az ötödik vizespohár feketekávéját. (Tán attól olyan fekete.) A klarinétos pedig mindenkitől szivart kér, dacára, hogy már egész nagytrafik van zsebeiben.

Bent az egyik szobában hosszú asztal mellett ülnek ez öregek. Hűségesen kitarának reggelig. Diskurálnak és isznak, no meg füstölnek. Lassankint azonban itt is megritkul a társaság.

A másik szobában csupa gyerek van, az ágyakon, diványon és a földön, édesden álmodoznak a jó édes lakodalmi kalácsról. A harmadik szobában az asszonyok ásitoznak, éjféltutáni öltözetekben, (Nem azért hoztak annyi sok skatulyát, hogy 4—5-ször át ne öltözzenek!)

Kint a házkörül meg egy pár legény táncol a szeretőjével ök meg nem unják estétől. A távolban kutyák ugatása és a megzavart szomszéd kakasok kukorikolása hallatszik.

E közben lassankint feljön a nap s egész világos lesz.

A fogatok egyenkint előbujnak, a vendégek pakolózni kezdenek. A fiatal férj kihuzgálja az alfateres, császárkörtés, konyakos üvegek dugóit s most már bor helyet ez járja!!

Táncos még mindig akad egy-két fiatal

és bohó pár. A nap kisüt, a lámpákat elfújja.

Még egy félóra és a lakodalomnak vége.

Elmult! Csak a nyomai maradtak még mint egy mandzsuri csatának.

Az utolsó bricska kifordul az utcából, az utolsó Rákócy-induló akkordjai elhangzanak s minden csendes lesz, csak a kondás tiüklölése hallik valahol a távolban.

Az egyedül maradt fiatal házaspár pedig összenéz, . . . azután csendesen karongva elindul az új otthonba, kipihenni e végtelennek tetsző nagy nap fáradsáit . . .

Körülbelül ilyen szokott lenni egy falusi „uri lakodalom.” Aki nem hiszi, hívassa meg magát egyre és élvezze át személyesen!

KÖZGAZDASÁG.

Védekezés a takarmányhiány ellen.

Ezen cikket közlés végett lapunknak, a földm. miniszterium 8327 eln. szám alatt küldötte.

Folytatás.

A vetés keresztülvitele céljából a kálászosok, vagy éppen egyéb nyáron letakarodó növény után, a talajt aratás után nyomban közép mélyen megszántjuk, mely után a vetőszántást eszközöljük, s a magot rendez gabona sortávolra, vetőgéppel sekélyen aláakarva, elvetjük. A kikelt herét azon ősszel legeltetni nem ajánlatos, ha a télfagya a talajt nagyon felszivta, fellazította, tavasszal a megsikkadás után lehengerzük.

A kaszálással a teljes virágzás bekövetkeztéig várunk, a mi rendesen május első felében következik be. Tavasszal lassan indul, de csakhamar rohamosan kifejlődik.

Termése kisebb, mint a lóheréé, vagy lucernáé; tápértéke is csekélyebb, gyorsabban elfásul, az állatok szőrözött levélzete miatt eleinte nem eszik oly szívesen, de ha megszokták kissé fonnyasztva egész jól megelik. A takarmánytermés levétele után a föld korai tengerivel, csalamádéval, vagy más nyári takarmánnyal azonnal bevethető, vagy pedig repce és más ősziak alá igen jól előkészíthető.

A szösös bükkönykeverék termesztése ott helyén való, ahol az értékesebb takarmányt nyújtó őszi keverékek termesztése nem jár kellő eredménnyel. Az igen hideg éghajlatu, nyílt fekvésű helyektől eltekintve, az ország minden vidékén biztos eredményt ad, amennyiben a téli hideget minden veszély nélkül elviseli. A talaj iránt igen csekély igényeket támaszt, gyenge minőségű homok és agyagtalajokon, ahol a borsós keverék bizonytalanul terem s csak kevés termést szolgáltat, kitünően megterem.

Előveteményül bármely nyáron lekerülő gabonaféle és egyéb növény alkalmas, mely után a talaj a lekerülés után közvetlen alkalmazott tarlóbuktatással s azt követő közép mély vetőszántással készítendő elő. Az alkalmazandó keverék 40 százalék roszból 60 százalék szösös bükkönyből áll, belőle 100—120 kiló vetendő katasztrális holdként.

Ahol nagyobb területet kell bevetni, ott ajánlatos több részletben vetni, mert ha tavasszal nagyobb mennyiség áll rendelkezésre, mint amennyit 8—10 nap alatt felvetethetünk, úgy a rosz, mint a szösös bükköny elfásul s az állatok nem eszik oly szívesen.

A vetést kezdetjük szeptember közepén és pedig sorvetőgéppel gabonasortávolra.

Az elvetett keverék semmi ápolásban nem részesül, habár fellazult talajon a hengerezés tavasszal jó hatással van. Tavasszal az összes őszi vetésű éves takarmánynövények között legkorábban, már május elején nyújt zöldtakarmányt, és pedig igen nagy tömeget, mely minőségre nézve nem oly kitünő ugyan, mint például a jó borsós keverék, mert levele és szára szőrös, valamivel keményebb az előbbinél, de megszeccsázva

KESZTENBAUM HERMAN
hordógyáros Beregszász.

Ajánlok jó fehér fából
készített, szumentes
boros

HORDÓKAT

a következő árakban:

165—180 literig á 6 K. 10 fillér,
200—240 literig á 6 korona,
240—315 literig á 5 K. 95 fill.

hektoliterenkint.

Nyiregyházi állomásig szállítva.

A legjobb kivitelről tisztelt
vevőimet előre is biztosítom.

Kiváló tisztelettel:

KESZTENBAUM HERMAN.

Fernolendt-féle **NIGRIN**

különösen ajánlható Chevreaux, Box-
calf és Lackbörnek szép fényt kölcsön-
öz és a bőr tartósságát emeli. —
Fenti védjegyre ügyelni kéretek.
Mindenütt kapható.

Stubnya fürdő

meleg gyógyforrások kőszvény,

csusz, ischias ellen.

Az augusztus hó 20-ával kezdődő utó-
idény tartama alatt teljes ellátás, lakás

az új szállodában, fürdővel együtt

személyenként 5 K. 50 fill.

Prospektust s felvilágosítást szívesen küld:

Az igazgatóság.

THILLE

soványító teának hatása különö-
sen kövér egyéneknek ismeretes.

Csomagja 2 korona. Kapható:

TÖRÖK JÓZSEF gyógytárában

Budapest, Király-utca 12-ik szám.

KÜLÖNLEGESSÉGI
mindennemű **gazdasági gépek,**
műszaki cikkek és **malom-**
berendezések előnyös feltételek
mellett beszerezhetők és raktáron is
találhatók
LICHTMAN VILMOS cégnél
ki birtok eladási és bérbeadási ügyvi-
teleket is elvállal.
Főüzlet: Nyiregyháza Gróf Károlyi-téren.
Fióközlet: Mátészalkán.

Hentesárut,

szalonnát, disznósirt, szalámit töpörtöt stb.

vásárol minden mennyiségben

A. SCHANIL,

zsiráru ügynöksége,

Bécs, XVII. Hauptstrasse 67.

Tankönyvek féláron!!

Gymnasiumban, polgári iskolában és az összes
elemi iskolákban használandó iskolakönyvek új
példányok bolti áron, használt példányok féláron

KAPHATÓK:

Piringer János

könyvkereskedésében Nyiregyháza. |Városháza|

!! IRÓSZEREK, RAJZSZEREK !!

Diák naptár és diák almanach ingyen.

Első nyirvidéki hordógyár

Nyiregyháza, Zöldségtér 9.

A legkitünőbb anyagból készítünk
átalagokat minden nagyságban.

Hordókat

gönczitől kezdve a legnagyobb transport hor-
dóig, ugyszintén szüretelő és pince-edényeket,
tölgy vagy fenyőfából a legjutányosabb áron.

Elvállal úgy magános, mint üzleti vagy uradalmi

pince-berendezéseket,

javitásokat s minden e szakba vágó munkát.

Kész hordókban állandó raktár.

Meghívásra bárhol megjelen.

Köszén, pirszen, faszén nagyban és kicsinyben.

Hoffherr és Schrantz
gazdasági gépgyár

bizományi raktára

MANDLEMIL

szénraktárában

Nyiregyháza, Széchényi-tér 8.

Ajánlja új Victoria sor-
vető és legjobb műtrágya-
szóró gépeit váltó kere-
kek nélkül,

répa, szecskavágóit és
gőzcséplő gépeit.